

Опалинський Юрій Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент, заступник начальника навчально-наукового інституту підготовки кадрів кримінальної міліції КНУВС з навчальної та наукової роботи, полковник міліції

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОВС УКРАЇНИ

Розглянуто основні завдання реформування системи органів внутрішніх справ.

Реформування системи органів внутрішніх справ має за мету визначити в найбільш загальному вигляді формування і втілення в життя такої моделі, яка б забезпечила здійснення покладених на ці органи Конституцією України та чинним законодавством функцій з охорони життя, здоров'я, прав і свобод людини, захисту суспільних та державних інтересів.

Ця модель при її втіленні має відповідати, з одного боку, не тільки внутрішньому законодавству, а й встановленим нормам міжнародного гуманітарного права, стандартам демократичної діяльності правоохоронних органів, а з іншого – інтересам людини, суспільства та держави в цілому.

Основне завдання реформування системи ОВС полягає в забезпеченні активної наступальної протидії злочинності та досягнення уповільнення темпів її зростання на основі чітко визначених пріоритетів, поступового нарощування зусиль держави і громадськості, вдосконалення законодавства, організації, засобів і методів запобігання злочинам та їх розкриття, створення безпечних умов життя в державі.

Удосконалення діяльності органів внутрішніх справ має ґрунтуватися на таких принципах:

зміцнення підрозділів міліції, що працюють безпосередньо з населенням, і забезпечення якісно нового рівня взаємодії з громадськими інститутами, засобами масової інформації, посилення соціально-правової допомоги населенню тощо;

зпровадження системи об'єктивних критеріїв оцінки оперативно-службової діяльності;

напрацювання нових ефективних форм і методів оперативно-службової діяльності з урахуванням сучасного стану законодавства та практики, модулювання оперативних комбінацій на упередження зло-

чинності, здійснення моніторингу законодавства, міжнародного досвіду та сучасних тенденцій ведення боротьби зі злочинністю;

істотне підвищення рівня захисту економічних відносин від злочинних посягань, витіснення з економічної сфери кримінального елементу;

продовження ефективної протидії злочинам у сфері господарської діяльності, передусім в її пріоритетних галузях, захист від злочинних зазіхань на державні бюджетні кошти;

вдосконалення правової бази діяльності органів внутрішніх справ, її адаптація до законодавства європейського співтовариства, узгодження з міжнародними зобов'язаннями України тощо.

Слід зазначити, що реформування системи ОВС неможливе без відповідної правової бази, без прийняття низки законодавчих нормативно-правових актів, серед яких, наприклад; проект Законів України "Про слідчу діяльність"; "Про оперативні підрозділи ОВС" (як варіант "Про кримінальну міліцію та її повноваження") тощо.

У структурній перебудові системи ОВС передбачається:

реформування структурних ланок органів внутрішніх справ згідно з реформами в державі;

чітке визначення функціональних обов'язків та повноважень усіх служб ОВС та їх структурних підрозділів;

запровадження диференційованих нормативів штатної чисельності та навантаження залежно від характеру території обслуговування тощо.

Торкаючись реформування окремих підрозділів ОВС, слід зазначити, що основні зусилля, наприклад, кримінальної міліції необхідно спрямувати на організацію реалізації державної політики у сфері боротьби із злочинністю, виконання завдань і функцій з виявлення, припинення, розкриття (та розслідування) злочинів, розшуку та затримання злочинців, запобігання злочинам.

Так, діяльність підрозділів карного розшуку, в першу чергу, буде переорієнтовано на розкриття умисних злочинів проти життя та здоров'я громадян і суміжних злочинів, корисливих посягань на власність, незаконного обігу і крадіжок вогнепальної зброї, боєприпасів, вибухових та отруйних речовин, незаконного обігу наркотичних засобів та їх аналогів, а також на протидію та знешкодження групової злочинності та розкриття злочинів, що мають міжрегіональний та міждержавний характер або набули великого громадського резонансу.

З урахуванням світового досвіду та національної законодавчої бази боротьби зі злочинністю, необхідно переглянути систему організації діяльності та структуру підрозділів карного розшуку, постійно вдосконалювати нормативно-правову базу оперативно-розшукової діяльності.

Для досягнення якісно нового рівня боротьби зі злочинністю у сфері економіки потрібно покращити методичне й інформаційне забезпечення, впроваджувати передовий досвід роботи, і не тільки вітчизняних правоохоронних органів. Зусилля Державної служби боро-

тєби з економічною злочинністю повинні бути спрямовані на оперативне супроводження банківської сфери, паливно-енергетичного і агропромислового комплексів, зовнішньоекономічної діяльності, процесу приватизації, бюджетних витрат, своєчасного оперативного реагування на злочинні прояви в зазначеній сфері, а також на розробку системи захисту права інтелектуальної власності і сфери комп'ютерних технологій, боротьбу з відмиванням злочинних доходів тощо.

Аналогічні заходи повинні впроваджувати у свою діяльність і підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю. Так, пріоритетними напрямками цієї діяльності вбачається виявлення, документування та викриття злочинних формувань, що мають корупційні зв'язки серед посадових осіб, які приймають важливі рішення у сфері управління фінансовими та матеріальними ресурсами, а також використовують корупційні зв'язки серед посадових осіб законодавчої і виконавчої влади, контрольних органів для здійснення багатоепізодних схем протиправних посягань у бюджетній сфері тощо.

Таким чином, слід забезпечити комплексний підхід до впорядкування системи МВС України і розроблення механізмів управління її структурними ланками. Потрібно передбачити формування належної правової основи і розробку цільових програм, планів поступового вдосконалення окремих напрямів оперативної та службової діяльності органів внутрішніх справ.